

26. april 2019

Sagsnr.
2019-0063299

Dokumentnr.
2019-0063299-9

Bilag 2. Målgruppe, opfølgende indsats og kompetenceløft

I bilag 1 er beskrevet de lovgivningsmæssige rammer for det obligatoriske læringstilbud og udmøntningen af dem i København. I dette notat beskrives de emner, der er fælles for både det obligatoriske læringstilbud og 30 %-loftet i dagtilbud:

- Målgruppen for de nye lovændringer i København
- Den opfølgende indsats overfor familierne
- Kompetenceløft og videndeling om arbejdet med målgruppen af børn og forældre

Målgruppen af familier i de udsatte boligområder

Familier i de udsatte boligområder med mindre børn er en sammensat gruppe. Samlet set er der dog tale om en gruppe af børn med svag socioøkonomisk baggrund, som tabel 1 nedenfor viser.

Gennemsnitligt er den socioøkonomiske baggrund i København 0, og den samlede børnegruppe i en institution vil typisk ligge mellem -1 og +1¹. Med et gennemsnit på ca. -1 for 1-årige i udsatte boligområder udenfor dagtilbud er der således tale om en gruppe med svag socioøkonomisk baggrund og væsentligt svagere end for børn, der ikke går i dagtilbud, og som bor udenfor de udsatte boligområder – men dog på niveau med de 1-årige børn fra udsatte boligområder, der går i vuggestue.

Billedet ændrer sig ikke nævneværdigt, hvis man ser på socioøkonomisk baggrund for børn fra udsatte boligområder i aldersgruppen 1-6 år, der går i dagtilbud; denne gruppe har således også en svag socioøkonomisk baggrund.

¹ Socioøkonomisk baggrund opgøres på baggrund af forældrenes uddannelsesniveau, indtægt og tilknytning til arbejdsmarkedet (de såkaldte ESCS-oplysninger). Der er ikke oplysninger for alle børn. For 1-årige i de udsatte boligområder mangler der oplysninger for ca. 25 % af børnene. Der vil være en tendens til, at de børn, der ikke er oplysninger for, har en svagere socioøkonomisk baggrund end gennemsnittet for København, men formentlig ikke for gruppen, der ses på her.

Tabel 1. Socioøkonomisk baggrund for 1-årige i udsatte boligområder pr. 5. september 2018

1-årige	Bosat i udsat område	Ikke bosat i udsat område
Ikke indmeldte	-1,02	-0,29
Indmeldte	-0,93	0,19

For en vis gruppe af forældrene vil der være en række barrierer, som der skal tages hånd om i forældresamarbejdet. En anden gruppe af forældrene vil minde mere om den brede gruppe af forældre, som institutionerne har et forældresamarbejde med i forvejen.

Hvad angår den første gruppe har Integrationshuset Kringlebakken gennem 20 år haft erfaringer med at arbejde med isolerede kvinder med minoritetsbaggrund med små børn. Erfaringerne fra Kringlebakken bruges til at klæde medarbejdere i den opsøgende indsats bedre på til dialogen med familierne, og det samme for institutioner med obligatorisk læringstilbud, jf. også nedenfor om kompetenceløft og videndeling. Erfaringerne fra Kringlebakken er, at fravalget af dagtilbud bl.a. kan hænge sammen med et syn hos moren og den omgivende familie på, at en god mor selv passer sit barn hjemme - i hvert fald indtil det er 2-3 år – at der er manglende kendskab til dagtilbud og bekymring for kvaliteten i forhold til fx historier om lave normeringer og manglende respekt for børnenes kulturelle og religiøse baggrund. En del af familierne kender desuden ikke til muligheden for at få økonomisk friplads og ser det derfor som for dyrt at sætte barnet i dagtilbud.

Samlet set er der derfor tale om en børne- og forældregruppe, der kræver gode kompetencer hos de modtagende institutioner – og en håndholdt opsøgende indsats, som beskrives nedenfor.

Den opsøgende indsats

Børn i udsatte positioner, som kommer i dagtilbud, klarer sig bedre. I udvalget har der derfor i flere år været fokus på at få børnene i dagtilbud gennem en opsøgende indsats, hvor sundhedsplejersker og andre fagpersoner har en dialog med forældrene om at melde deres børn i dagtilbud. I 2018 blev der udviklet en bydækkende model for den opsøgende indsats, som alle områder arbejder ud fra.

Der er i tidligere budgetter afsat en række midler til det opsøgende arbejde:

Tabel 2. Afsatte midler til den opsøgende indsats

Beløb	Periode	Indsats
2 mio. kr. årligt	Varige	Sprog- og integrationspakken – en opsøgende indsats målrettet udsatte tosprogede børn udenfor dagtilbud
2 mio. kr. årligt	Udløber med udgangen af 2020	Flere udsatte børn i dagtilbud i områderne Nørrebro/Bispebjerg og Brønshøj/Vanløse
0,5 mio. kr. årligt	Udløber med udgangen af 2022	Småbørnsløftet – indsats-team på Nørrebro/Bispebjerg

Set i lyset af det obligatoriske læringstilbud skal den opsøgende indsats overfor familierne i de udsatte byområder styrkes. Der er behov for, at indsatsen bliver mere håndholdt, og at familierne bliver vejledt til at skelne mellem selv at vælge et dagtilbud eller være forpligtet til et læringstilbud. Familier i udsatte byområder med børn i 0-2 års alderen får fremover:

- Flere besøg af både sundhedsplejersker men også andet fagpersonale med de rette kompetencer f.eks. pædagog, støttepædagog mv.
- Håndholdt indsats hvor familien vejledes og hjælpes til at melde deres barn i dagtilbud

Målet med indsatsen er, at så mange familier som muligt vælger, at deres barn skal i en ordinær dagtilbudsplads frem for et obligatorisk læringstilbud. Når forældrene selv har valgt, at barnet skal gå i dagtilbud, giver det et langt bedre afsæt for det vigtige løbende forældresamarbejde.

I den opsøgende indsats vil forvaltningen desuden lægge vægt på at inddrage aktører i de udsatte boligområder, som kan gøre det nemmere at få forældrene i tale. Det gælder særligt de boligsociale indsatser. Forvaltningen er desuden i gang med at lave en ansøgning til Egmont Fonden sammen med Fonden for socialt ansvar. Formålet med ansøgningen er at starte et forsøg op, hvor den opsøgende indsats i de udsatte byområder sker i et samarbejde mellem såkaldte bydelsmødre – som er et netværk af mødre med anden etnisk baggrund end dansk i de udsatte byområder – og sundhedsplejerskerne.

Videndeling, inddragelse og kompetenceudvikling – et styrket pædagogisk tilbud

BUU's strategi "Vores børn - fælles ansvar" peger på bl.a. grebene kompetenceløft, videndeling og inddragelse som de vigtigste veje til forandring, herunder til at skabe høj kvalitetsdagtilbud.

Hvad angår obligatoriske læringstilbudspladser tilrettelægger forvaltningen kompetenceløftet nærmere, når ministeriets materiale til bl.a. forældreforløbene kommer i foråret 2019. Kompetenceløftet og også videndelingen skal især have fokus på at det lykkes med sprogstimuleringen, så den dansksproglige udvikling kommer bedst muligt fra start samt det svære forældresamarbejde, som bliver sat på spidsen, når der er tale om, at barnet med tvang er indskrevet i et dagtilbud. Der skal desuden fokus på, at der arbejdes pædagogisk med det lille barns institutionsliv og modtagelsen i vuggestuen, og som en del heraf udbredes erfaringer med kommunens eksisterende overgangsmodel mellem hjem og dagtilbud.

Videndelingen skal dels ske mellem de institutioner, der skal have børn i det obligatoriske læringstilbud. Dels skal det efterfølgende udbredes til de andre institutioner i nærområderne for de udsatte boligområder, så det obligatoriske læringstilbud bruges som løftestang til at højne kvaliteten af sprogstimuleringen og forældresamarbejdet i alle institutioner her. På sigt er det således også tanken, at alle institutioner skal kunne have de obligatoriske læringstilbud.